

Aftale mellem regeringen (Socialdemokratiet), Venstre, Dansk Folkeparti,
Radikale Venstre, Socialistisk Folkeparti, Enhedslisten, Det Konservative
Folkeparti og Alternativet

om

INDGREB MOD MISBRUG AF LATTERGAS

Af 21. januar 2020

Aftale om indgreb mod misbrug af lattergas

I Danmark skal man som forælder trygt kunne sende sine unge ud i nattelivet. Desværre oplever for mange unge og deres forældre, at det stigende misbrug af lattergas som rusmiddel truer den tryghed.

Og med rette. For når lattergas bliver misbrugt som rusmiddel er det farligt. Giftlinjen ser en stigning i henvendelser om alvorlige nerveskader som følge af lattergasmisbrug. Og der har været dødsfald relateret til lattergaspatroner i Danmark, idet der ikke er blandet ilt i patronerne, som det kendes fra lægelige behandlinger. Det er en stigende udfordring, at lattergas bliver anvendt som rusmiddel, særligt blandt unge. Næsten hver femte unge mand på ungdomsuddannelserne har prøvet at bruge lattergaspatroner som rusmiddel.

Problemet handler blandt andet om, at lattergas er alt for tilgængeligt i mange kiosker, online butikker mv. Når unge kan købe flere hundrede lattergaspatroner, så skal alarmklokkerne ringe. Og virksomheder, der sælger lattergas sammen med mundstykker til inhalering, gambler med vores unges helbred.

Det skal vi have sat en stopper for. Regeringen (Socialdemokratiet), Venstre, Dansk Folkeparti, Radikale Venstre, Socialistisk Folkeparti, Enhedslisten, Det Konservative Folkeparti og Alternativet ønsker at tage politisk ansvar for at ændre den situation, vi står i.

Vores fælles mål er at genskabe den tryghed, som et stigende misbrug af lattergas som rusmiddel har udfordret. Derfor er vi som aftaleparter enige om at gennemføre et konsekvent indgreb over for misbrug af lattergas, så der sendes et klart budskab om, hvor farligt det er at tage lattergas, og at det er helt uacceptabelt, at lattergas sælges til beruselse. Som aftaleparter ønsker vi at skabe klare og stramme regler for ulovligt salg af lattergas. Det skal ikke kunne betale sig for butikker og kiosker at omgå reglerne for salg af lattergaspatroner på bekostning af danskernes helbred.

1. Mængdebegrænsning for salg af lattergaspatroner

Aftaleparterne er enige om at indføre en mængdebegrænsning på 16 gram (svarende til to små patroner) for salg af lattergaspatroner til private. De store patroner på fx 0,95 liter forbydes helt at sælge til private.

En mængdebegrænsning har til hensigt at bremse salget af lattergas til beruselsesformål og samtidig bevare muligheden for at anvende lattergas til madlavningsformål.

Aftaleparterne er endvidere enige om, at mængdebegrænsningen også skal gælde privat import af lattergaspatroner, så store mængder import af lattergas kan bremses ved grænsehandlen.

2. Aldersgrænse for salg af lattergaspatroner

Aftaleparterne er enige om, at indføre en aldersgrænse på 18 år, så det uanset antal patroner og formål med anvendelse bliver ulovligt at sælge lattergas til unge under 18 år.

Med en aldersgrænse sendes der et klart signal om, at lattergas ikke må sælges til mindreårige, og vores unge beskyttes særligt mod at anvende lattergas til beruselse.

Aftaleparterne er endvidere enige om, at aldersgrænsen også skal gælde privat import af lattergaspatroner, så unge under 18 år ikke kan importere lattergas ved grænsehandel.

Det er også vigtigt, at de unge får viden om de skadelige konsekvenser, der kan være forbundet med at misbruge lattergas. Derfor bakker aftaleparterne op om Sundhedsstyrelsens oplysningsindsats, heriblandt websitet ”Snakomlattergas.dk”.

3. Krav om aldersverifikation på nettet

Aftaleparterne er enige om, at der skal stilles krav til forhandlerne om at sikre et system, der effektivt verificerer køberens alder – fx via Nem ID. Aftaleparterne er enige om, at det skal sikres, at forhandlerne har tilgængelige løsninger, før kravet sættes i kraft. Aftaleparterne drøfter efter sommeren 2020 status for implementering af kravet.

4. Begrænsning af udsalgssteder

Aftaleparterne er enige om, at udsalgssteder, der må sælge lattergas til private, skal begrænses. Lattergas er særligt farligt i kombination med andre rusmidler som fx alkohol. Der indføres derfor krav om, at fysiske og online butikker ikke må sælge alkohol, tobak eller e-cigaretter mv., når der sælges lattergas til private. Intentionen er, at salgssteder for lattergas skal begræn-

ses til at være butikker, hvor der sælges køkkenudstyr, idet lattergaspatroner er beregnet til madlavning. Samtidig begrænses tilgængeligheden i aften- og nattetimerne, idet kiosker og andre butikker, som sælger fx alkohol eller tobak, i dette tidsrum ikke må sælge lattergas.

5. Styrket kontrol og håndhævelse

Aftaleparterne er enige om, at kontrollen skal styrkes med flere kontroller både online og i fysiske butikker. Der skal både være kontrol af mængdebegrænsningen, aldersgrænsen, kravet om aldersverifikation på nettet samt begrænsningen af udsalgssteder. Aftaleparterne er desuden enige om, at myndighederne skal have de bedste muligheder for at håndhæve de nye regler. I forlængelse heraf vil særligt kontrollen med begrænsningen af udsalgssteder blive tænkt sammen med kontrol af salget af alkohol og tobak til mindreårige. Derudover vil der blive indført mulighed for anonym kontrol, som svarer til, hvad der følger af den nye markedsovervågningsforordning. Det betyder, at kontrolmyndigheden ikke skal tilkendegive sig selv fx ved testkøb af mere end to patroner.

Der afsættes ca. 3,1 mio. kr. til Sikkerhedsstyrelsens kontrol med salg af lattergas i online og fysiske butikker. Ydermere vil Toldstyrelsen prioritere kontrol for privatimporteret lattergas ved grænseovergangene efter risiko og væsentlighed.

7. Hårdere straf for ulovligt salg

De vejledende bødestørrelser for ulovligt salg af lattergas er i dag 10.000 kr. Aftaleparterne er enige om, at bødestørrelserne for overtrædelse af reglerne for salg af lattergas skal hæves markant. Aftaleparterne er derfor enige om, at bøden bør være på 25.000 kr. allerede ved første forseelse, derefter 50.000 og 75.000 kr. ved tredje overtrædelse. Aftaleparterne er desuden enige om, at bødestørrelser og strafudmåling svarer til de øvrige produktområder i lov om produkter og markedsovervågning. Det vil betyde, at i de allervesteste tilfælde (ved grov uagtsomhed og personskaade) vil overtrædelser kunne føre til fængselsstraf.

Et hævet bødeniveau skal skærpe sanktionerne, så det ikke kan svare sig at bryde reglerne og sælge lattergas til beruselsesformål.

8. Evaluering af reglerne et år efter ikrafttrædelse

Aftaleparterne er enige om, at effekten af reglerne og den igangsatte forbyggende indsats skal evalueres senest et år efter ikrafttrædelse med henblik på, om der skal foretages yderligere restriktioner for salget af lattergas til private.